Szarvas 1897. junius 6. 23. szám. Nyolczadik évfolyam.

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey utcza 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utcza 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.

Pünkösd.

Ne véljétek, hogy felbontani jöttem a törvényt, vagy a prófétákat, nem jöttem felbontani, hanem teljesiteni." Máté. ev. 5. 17.

A keresztény világ a mai napon pünkösd ünnepét üli a szentlélek eljövetelének emlékére. Pünkösd ünnepe a husvét utáni ötvenedik napra esik, nevét ezen szótól: Pentecostes (50) származtatja.

A szentlélek eljött akkor, amikor és amint azt Jézus, az emberfia elküldeni megigérte az ő tanitványainak, az apostoloknak. Az apostolok igy meggyőződvén az egy igaz Isten létezéséről s az ő szeretett fiának, Jézusnak isteni voltáról, a tőle eredett tanokat, — melyek az evangeliumban vannak felsorolva, — hirdették széltében, hosszában a földön.

Hogy miként maradtak meg az emberek között s hogy miként vannak ezen isteni erejü üdvözitő tanok manapság, miként vannak valóságaikból kiforgatva, elferditve a társadalom különféle rétegeiben; annak akarunk általánosságban néhány sort a szentlélek eljövetele alkalmából — szentelni.

A mi társadalmi életünk sohasem volt betegebb mint most, sohasem voltak tagjai silányabbak, jelemben, felfogásban és itélkezésben gyengébbek, gyatrábbak mint ma.

Kevesen vannak kik feltétlenül megmaradnak a becsület, a tisztesség utján és sokan vannak, kik már kenyér keresetük módja folytán is kénytelenek a tisztesség utjáról letérni. Szóval sok közöttünk a bünös ember. S mégis mit tapasztalunk a bünös emberekkel tele rakott társadalmon?

Nincs nálánál szigorubb erkölcsbiró. — Ha valakinek büne napfényre kerül, hogy örül, vihog a kárörvendő társadalom, hogy siet elitélni ez az ezer- és ezerfejü szörnyeteg és segiti kézzel-lábbal teljesen agyonütni a szerencsétlent, kinek még a családjától, atyafiától, rokonaitól is megvonja kenyerét elvonja a becsülést, ujjal mutát rá és szerencsétlenné tesz, elzüllésre kerget egyért nyolcz-tiz embert.

S aztán, ha az az ember bünhődését kiállotta, mint kerülik öt az emberek, nem adnak neki munkát, tisztességes megélhetést, csak ugy messziről juttatják kifejezésre — megvetésüket.

S ha egyik-másik felebarát ártatlanul kerül is ki a vád alól, azért hiába mentette fel a törvény, mert a fölmentettet is elitéli a társadalom, lenyakazza, hóhérául elküldi a gyanusitást, mely arra a szegény emberre ugy tapad, mint a piócza. S ha ez az ember munkát és kenveret merne kérni, hát még talán alamizsnát sem adnának neki, hanem az ajtót, azt hamarabb megmutatnák.

Mily szarkasztikus kiforgatása ez Isten tanainak. Hiszen Isten nem csak hogy megbocsájtott a bünösnek, hanem a megtérteket keblére ölelte.

Van a magyar igazságszolgáltatásnak egy gyönyörü elve, mely azt tartja: jobb száz bünöst felmenteni, mint egy ártatlant elitélni. A magyar társadalom azonban más elvet vall s azt gondolja: jobb egy bünöst futni engedni, mint száz ártatlannak megkegyelmezni.

S igy is cselekszik. Akinek a neve a törvénykezési rovatba kerül, aki gyanu alá esik, akit váddal illetnek, az a társadalom előtt nemcsak elitélt lesz, hanem meg is hal számunkra. S ha a vádlott öngyilkosságba nem kergeti magát, hát, élő halottá deklarálják embertársai.

S ha meggondoljuk, hogy az a társadalom, mely ily szigoru erkölcsbiró tud lenni, milyen beteg, jellemben milyen gyönge és összeségében milyen vegyes! Kalandor emberek, — kikről nem tudja senki honnan jöttek miből élnek, — vannak a felszinen s uralkodnak a helyzeten, mihelyt azok tudnak nagyzani, urias módon viselkedni s nagy lábon élni. Mert a szegénységet bünnek tartjuk s tulajdonképpen nagy erkölcsbiráskodásunk közepette is szeretünk szemet hunyni a bün előtt, ha gazdag ember követte el. Tudjuk hogy az a milliomos nem tisztességes uton alapitotta meg vagyonát, vagy talán uzsorából s csalás utján szerezte azt, de ma milliói vannak s ez elég, hogy görnyedezzünk előtte s vállainkon oszloppá emeljük. Sok embert meg nem azért itélünk el, mert bünt követett el, hanem hogy ügyetlensége miatt a büne kitudódott s ezért kell bünhödnie.

A szegény bünösök hiába akarnak megbünhödve a jó utra térni; a gazemberekkel teli társadalom nem veszi fel őket magába s teli torokkal kiáltja feléjük: nincs kegyelem, nincs bünbocsánat, nincs föltámadás.

Szomoru viszonyok, szomoru helyzet elrémitő állapotok és dermesztő kilátás ez a második ezredév hajnalán . . . Hát igy akarjuk a második ezredév biztos alapjait lerakni? . . . Hiu ábránd, üres képzelődés . . .

Azt a nemzetet, melynek társadalma nem erős nem egységes, amely beteg a gondolkozásában, jellemében s amely a tagjaival szemben nem ismer irgalmat, hanem örül, ha az ártatlan bünössé teheti s a bünöst feláldozhatja, — azt a nemzetet megöli elpusztitja maga az idő. Mert „minden ország támasza és alapja a tiszta erkölcs. Ez ha megvész, Róma ledől, rabigába görnyed."

A történelem ugyan azt tanusitja, hogy a mi nemzetünk a legszivósabbak egyike. De itt a szivósság nem használ. Szivósak lehetünk s vagyunk rossz szokásainkban is. — Az enyészetre ám még sem lehetünk megérve. A társadalmat tehát

SZARVAS és VIDÉKE TÁRCZÁJA.

Megszegett eskü.

A sötétülő szobában csendesen egymáshoz simulva ülnek a boldog szerelmesek. A komor önémet butorokkal telerakott szoba egy templom hajójához hasonlit, legalább ugy találja a leány e perczben, mikor édes eskük hangzanak imádottja és imádója ajkáról.

— Szeretlek, szeretlek esküszöm a jó Istenre, ki veled összehozott, hogy szeretlek s nem hagyjak el a sirig. Enyém lész és én senki másé.

— Oh istenem, milyen boldog is vagyok! susogja önkéntelenül a leány s még jobban odasimult a férfiu kebeléhez.

S mig szőke fürtös fejét ott pihenteti, gondolatai elszállnak, visszaszállnak a multba, s maga előtt látja Gézát, ki akkor még nem volt hozzá olyan jó, olyan szelid, és a ki akkor még nem is szerette őt.

S a kis leány mind görcsösebben szoritja magához a fiatal embert, mintha félne, hogy az egyszerre eltünik mellőle. S félelmét szavakba is önti.

— Oh, ha mindez csak álom lenne!

— Ella, való ez, édes, legédesebb való.

— Milyen nehéz is e valót elhinnem. Hogy is ne! mikor olyan csunya, rideg s szivettépő volt reám nézve csak egy év előtt is a való, mely most tehetetlenül szép.

— Már megint a multra gondolsz?

— Ne haragudjék érte Géza, de sokszor eszembe jut az a báli jelenet. Eszembe jut, mikor párnám közé bújok s noha fáradtnak érzem magam, nem hagy álmodni s eszembe jut ilyenkor, mikor karjai között vagyok s nem enged hinni. . . . .

— De Ella!

— Hogy is történt. Ott álltam a terem közepén néztem Vilmái, ki gyönyörüen lejtett Lehotzky hadnagygyal. Ön is mellettem állt s nézte . . . nézte, mert öt perczczel előbb Ön kérte fel s kosarat kapott . . Én már akkor is szerettem magát s nagyon sajnáltam hogy Vilma, oly kegyetlen önhöz. Oda fordultam önhöz s vigasztalni igyekeztem, nagyon bárgyú lehetett az én naiv szivem vigasztalása, mert magát haragra lobbantotta. Azzal akartam, én bohó, vigasztalni, hogy megmondtam, miszerint ne számitson Vilmára, mert az nem szereti Önt. És ön akkor . . . akkor azt mondta sértően és daczosan: Én pedig magát nem tudnám szeretni, Ella kisasszony, soha! . . . .

— Bolond voltam akkor, Ellácskám édes, mert hisz látod, hogy szeretlek, milyen végtelenül szeretlek és esküszöm, hogy örökké szeretlek . . . nem hagylak el soha . . .

Egészen setét lett a szoba s nem lehetett megkülömböztetni a tárgyakat. És Ella egyszerre világosnak találta, gyertyák százai égtek, oltárt látott maga előtt s ő maga ott térdepelt Gézájával a pap előtt . . . Pedig csak a lámpát hozta be a cseléd.

* * *

Hét hó mult el azóta, s Ellát egyedül találjuk a komor szobában. Nem látja már templomhoz hasonlónak a négy falat, inkább találja kriptához hasonlónak. De a kriptában halottak vannak, s az ő szive él, vérzik s fáj.

Könnyeivel fürészti a pamlagot, hol néhány hét előtt még együtt ültek . . és ő . . . kit most, mint esküszegőt nem csak gyülölnie, de megvetnie kell Nem az fáj neki, hogy boldogtalanná tette, mert hisz az volt, ő mikor még nem szerette, hát csak ujra az lett, mikor már nem szereti, de gyalázatosságot lát az esküszegésben s ez fáj ez öli olyan nagyon.

A földön széjjel tépett papirdarabok hevernek. Szegény leány nagy bajjal össze rakja ujra s zokogva olvassa ujra meg ujra;

„Mélyen tisztelt Ella kisasszony!

Nem voltam méltó szerelmére. Sokáig késtem és haboztam, hogy önnek ezt bevalljam. Vagyok, voltam s maradok a régi, könnyelmü fiu, ki nem tudja felfogni az élet komoly oldalát s nem tudja megbecsülni az igaz szerelem értékét. Esküszegő leszek ugyan, de inkább leszek jellemtelen ön előtt, mintsem önkre tegyem önt, kit legalább is tisztelek. Ezért kérem feledjen el s irtson ki szivéből.

Spányi Géza.

— Megcsalt, itt hagyott! zokogja a leány s könny-

reformálni kell. Születnie kell egy magyar Megváltónak, ki a szentlélek eljövetelét kieszközölje. Szükségünk volna egy magyar Salonra, vagy egy uj Széchenyire, aki fáklyát gyujtson a sötétségben tévelygő társadalomnak.

HIREK.

Boldog ünnepeket kivánunk lapunk tisztelt előfizetőinek és munkatársainknak.

— **Jubileum**. Beliczey István vármegyénk volt főispánja gazdasági egyesületi, elnökségének 25 éves jubileumát Csabán f. hó 7-én fogja megtartani, melyen a szarvasi mezőgazdasági egyesület Kondoros község és Szarvas város elöljárósága képviselve lesz.

— **Kereskedők figyelmébe**. A Szarvasi Takarékpénztár igazgatóságának sikerült a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél kieszközölni, hogy előforduló esetekben az elszállitásoknál szükséges hivatalos mérlegelés ezután a raktárakban fog eszközöltetni. Ezzel egy eddigi nagy hiány lett orvosolva és az áruraktárak igazi kereskedelmi forgalmi képessége jóformán ezzel meg van adva, mert a kedvezményt, mely ebben nyilvánul, nem minden hasonló vállalat nyerhette meg, sőt Budapesten, a közraktár és elevátoroknál levő vasuti kirendeltség összes évi költségeit a közraktárakat kezelő leszámitoló-banknak kell egészben fizetni.

— **Cenzurák**. A szarvasi ev. főgymnásiumban az ezen iskolai évi szigorlatok folyó hó 8-án kedden veszik kezdetöket. Az évzáró vizsga pedig f. hó 16-án fog megtartatni.

— **Műkedvelői előadás**. A mult hó 30-án műkedvelők által előadott „Szökött Katona" közkivánatra meg ismételtetett. Erről értesülvén, az első előadás birálatát ezuttal elhalasztjuk és a második előadással összehasonlitva, együtt fogjuk elbirálni.

— **Örvendetes határozat**. Békesvármegye mostani közgyülése elrendelte a szarvasi vasuti indóházhoz vezető köutnak folytatólagos kiépitését a termény és áruraktárak felé, az őrházig. Ezen igen fontos határozatért hála illeti a törvényhatóságot és különösen köszönet és elismerés az államépitészeti hivatal főnökét Haviár Lajos főmérnököt. Most már csak az volna kivánatos, ha a folytatólagos kikövezés még az idén megtörténne.

— **Az Országgyülési képviselő választók** névjegyzékének összeállitása a központi igazoló választmány által most van folyamatba téve. — A lajstrom közszemlére tételének ideje még elhatározva. Nincs a közszemlére leendő kitételt annak idején közölni fogjuk.

— **Daloskori szavallati, és zenészeti estély**. Az ev. főgymnasium dalköre folyó hó 15-én este a főgymnasium disztermében beléptidij mellett estélyt rendez, melynek müsora 7 pontból áll. Felhivjuk rá a közönség figyelmét.

— **Tűz**. A második tizedben f. hó 4-én Bankó János 969. számú háza meg nem állapithatott okból kigyuladt s nád fedele teljesen leégett. A ház tűzeset ellen biztositva nem volt.

— **Ügyvéd**. Dr. Glasner Adolf városunk szülötte, Glasner Ármin orvos fia, mint értesülünk, az ügyvédi vizsgát kitüntetéssel tette le s ügyvédi irodáját városunkban nyitja meg.

— **Hangverseny**. A szarvasi férfi dalkar 1897 évi junius hó 7-én az Árpád szálló disztermében, saját pénztára javára hangversenyt rendez. A müsor a következő: 1. A dal, Bor és szerelem, előadja mindakettőt a dalkar. 2, Grande Walse britlante Schulhoff-tól, zongorán 4 kézre előadja Horváth Anna k. a. és Adámy Rezső ur. 3. Olaszsaláta Suppétől. Magántenor, karkisérettel. Énekli Liska Mihály ur, kiséri a dalkar. 4. Abránd. Faust-ból. Ketterer és Durandtól. Zongorán és Harmoniumom előadják Borsics Mariska k. a. és Adámy Rezső ur. 5. A vihar. Dürner-tól. Énekli a dalkar. Ezt követi: A varázshegedű. Operette 1 felvonásban irta Chevalet. Forditotta Adámy R. Zenéjét szerzé J. Offenbach. Személyei: Márton apó Molnár János ur. Rózsi keresztlánya Józsa Jolán k. a. Peter paraszt fiu Liska Mihály ur. Történik Normandiában. Végül: Dalárinduló. Zenekiséret mellett énekli a dalkar. A müsor változatos, sokat igérő, mely a nagyérdemü közönséget vonzhatja. Ez lesz egyike a legváltozatosabb hangversenyeinknek, melyet Szarvas város közönsége itt látott. Mi a magunk részéről szivesen támogatjuk minden tekintetben a szarvasi dalkar hangversenyeit, mert e dalkar már számtalanszor beigazolta életképességét s azt hogy minden mulatsága a közönség szorakoztatását czélozza és el is éri. — Miért is a dalkar ezen hangversenyére felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Uj póstabélyegek**. 1898. január elsejével uj póstabélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegek rajzán már dolgoznak az államnyomdában. A bélyegek nagyságán változás nem történik, de a rajz tetszetősebb lesz mint a mostaniakon.

— **Községi orvos választás**. Orosháza község első orvosi állása lemondás folytán megüresedvén, annak betöltésére pályázat hirdettetett, mely szerint az állás junius hó 30-án fog betöltetni.

— **Kenderáztató**. Régóta vajúdik már egy kenderáztató létesitésének kérdése. Szarvas város elöljárósága egy műszakilag tervezett kenderáztató felállitásáról, a költségek aránytalan nagy volta miatt lemondott. A kenderáztatás tehát ezután is ott és úgy történik, ahol és amint eddig; tudniillik a bikazugi holt Körös-kanyarban. Miután azonban a Kenderáztatás a holt Körös vizét megfertőzteti s miután az igy megfertőztetett viz Szarvas városa alá is elhat, a városunk alatti holt Körös rész vize megfertőztetésének megakadályozásáról gondoskodni kellett. S erről gondoskodva is lett az által, hogy a kenderáztatásra használt holt Körösrész két záró gáttal lesz ellátva. Ez az intézkedés, gazdálkodási czélokat szem előtt tartva, meg is felelne a mondott czélnak, ámde nagyon kétséges, hogy az ármentesitő társulat szakaszigszgatósága, az engedélyezési tárgyalások során bele egyezik-e a tervbe vett ilyen záró gátak emelésébe, különösen az esetben nem mehetne bele, ha a két záró gátra megfelelő nyilásu, zsilipszerü kaput nem alkalmaznak. — Az ilyen záró gátak emelése, a holt Körös meder beiszapolására vezet, különösen a tervbe vett helyen, hol már amugy is csekély mélységű. Már pedig a medernek az eliszapolás ellen való megvédése az ármentesitő társulat egyik fontos teendője közzé tartozik; mert, mint belviztartomány már most sem felel meg rendeltetési czéljának, melyet részben az eddigi beiszapolás is okozott.

— **Kossuth és Széchényi arczképének** megfestését vármegyénk közgyülése már régebben elhatározta. A legutóbb tartott vármegye, gyülésen ment határozatba a festő megválasztása, kire a festmények elkészitése bizatik. E szerint a két kép megfestése Jantyik festő művészre bizatott, egyenként 600 frt dijjazás mellett.

— **Mire jó az uj kapu és kerités**. A szerelmesek találékonyságáról sok mindenfélét lehet hallani. Találékonyabbak mint egy amerikai benszülött. A gondoskodó, de éber anyák árgus szemeinek mindenre kiterjedő figyelmét a szerelmesek a legfurfangosabb, legfifikusabb módon kerülték ki ez ideig, és fogják kikerülni ezutánra is. Nem szokatlan az a mód, mely a napokban a Beliczey út során egy nem rég készült s az e czélra türelmet tanusitott uj deszka kapun vehető tudomásul s amely által a szerelmesek egymás iránti vonzalmukat értésül adják. A jelzett kapun czeruzával ez áll: „T. . . . E. szereti K. . B.-t Kis leányos naivitás! De eredeti! Egy kerítésen pedig ott fehérlett a rendez-vousra hivó kréta nyoma: „Holnap 5 órakor". Mi lett ez ügyek további folyása nem tudhatjuk, mert hiszen azt kitudni a legügyesebb rendőri fogással is kideriteni, a lehetlenségek közé tartozik.

— **A vármegyei útadó** kivetési lajstromok a folyó hó 1-től kezdve 15-ikéig közszemlére vannak kitéve, mely idő alatt az adózó közönség által megtekinthető. Az utadó helytelen kivetése ellen a közzététel lejártának idejétől, vagyis junius 15-ikétől számitandó 8 napon belől a felebbezések okvetlen beadandók, mert ezen határidőn túl felebbezés el nem fogadtatik.

— **Vizáradás**. Az országos magyar kir. vizépitészeti és talajjavitó hivatal vizrajzi osztálya által a folyó hó 2-iki vizállások és csapadékról kiadott átnézeti térkép szerint, a Körösök eredetén 20 milliméteres eső esett. Ezen nagy esőzés a 2 hó óta amúgy is magas vizállással biró Körösöket annyira fogja meg árasztani, hogy a társulat igazgatósága már ezen nap megtett minden elöintézkedést a 3—4 nap mulva hozzánk leérkező áradás elleni védelemre. A Hármas-Körös, mely határunkon vonul keresztül, ezen levonuló nagyobb árhullám által 7·20—7·50 mtr. magas vizállást érhet el. Az eddig észlelt legmagasabb vizállás 1895-ben volt, mely 8·19 méter magasságot ért el Adria tenger szine felett.

— **Uj vendéglő és kávéház Pam József vendéglős** e napon Fisbein-féle házban levő „**Petőfihez**" czimzett vendéglőjét megnyitja. Pam József vendéglőst úgy ismeri a közönség, mint aki mindig csak oda törekedett, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégitse s hogy ugy a jó étkezés valamint kitünő italok kiszolgálása által a közönség elismerését kiérdemelje. — Nála minden időben a legjobb ételek, jégbe hütött finom italok, kitünő kávé kapható. Ajánljuk őt a nagyérdemü közönség figyelmébe.

— **Nemesszivü tanügybarát**. Pásztory János városunk szülötte s a kolozsvári szinház titkára és neje Dombi Matild ez idén is, épen ugy, mint tavaly, 5 frtot adtak át Molnár János helybeli tanitónak azon óhajuk kifejezése mellett hogy évzáró vizsgáján oly öt növendék között osztassék el, akik a magyar nyelv elsajátitásában legjobb előmenetelt tanusitottak. A nemes tett nem szorul dicséretre.

— **Juniális világpóstával**. A szarvasi iparos ifjuság önképző köre által f. évi junius hó 13-án a városi sétányon, saját pénztára javára zártkörü Juniálist rendez, világpostával egybekötve. A szarvasi iparos ifjuság önképző köre nagyon helyesen cselekszik, midőn minden mulatsága alkalmával ujabb—ujabb programmal lép elő, mindig jó, ha valami uj és igy vonzóbb részt szö bele tánczmulatságába, mert manapság mindennek változatosnak kell lenni. Reméljük hogy ugy az anyagi, mint az erkölcsi siker nem marad el.

— **Nyugtázás**. A mult hó 28-án lefolyt főgymnásiumi majálison a következő hölgyek és urak a kisebb nagyobb adományalkkal. Pénzbeliek adakoztak: Özv. Benczúr Jánosné és Özv. Bikay Dánielne urnők. Természetben adakoztak tejet, vajat, tojást, sódát stb. Bugyis Andorné, Dérczy Peterné, Haviár Gyuláné Haviár Dánielné, Haraszty Oszkárné, Poól Gáborné, Özv. Ponyiczky Györgyne, Ponyiczky Sámuelné és Özv. Szenes Elekné urnők, valamint Balla Sándor, Réthi Sándor, Arnstein J., Perczel és Kmetz urak. Fogadják nevezett hölgyek és urak a rendezőségnek hálás köszönetét. El nem mulaszthatja továbbá a rendezőség, hogy e helyen, külön is kifejezést ne adjon legmelegebb köszönetének Schreier fogyasztási bérlő úr iránt, ki a tetemes összeg daczára maga ajánlotta fel az összes hús és sörfogyasztási dijnak elengedését. Szarvas, 1897. jun. 4-én. Udvardy Sándor m. elnök.

— **Az aratok sztrájkja**. — Az orosházi és vásárhelyi munkás nép sztrájk—mozgalmát a hatóság a legéberebb figyelemmel kiséri. Ámbár még nem bizonyos, hogy a munkások kimerik-e mondani a sztrájkot, mindannak daczára a fenyegetett vidéket folyton nyilvántartatja a hatóság; behatóan ismeri azon munkások számát, kik a sztrájk mozgalomban részt vesznek és igy nem lehetne rájuk, mint munkaerőre az aratási idő elérkeztekor számitani. Miért is a honvédelmi és közös hadügy ministerium az esetleg sztrájkoló munkások helyettesitésérol ugy gondoskodott, hogy összeiratta azon magyar illetőségü, tényleges katonai szolgálatban levő s a mezei munkához értő katonákat, kiket a sztrájk kitörése esetén azonnal rendelkezésére bocsájtják mindazoknak, kiknek arra szükségük van. — Ez bennünket annyiban érdekel, mert városunkra is rá fogták, hogy az itteni munkás osztály csatlakozni fog a sztrajkhoz. Ez azonban téves ráfogás mert nálunk semmi nemű mozgalom nem észlelhető s igy teljesen nyugodt lehet a gazda közönség, mert még ha lenne is, a munkás hiányt módjában van pótolni.

— **Sertésvész**. Kondoros községben a sertésvész kiütött, a hatóság a zár alá helyezést elrendelte.

— **Hegyközség**. A Maczóéri szőllő tulajdonosok hegyközséggé alakultak. Ezen hegyközség széljа és rendeltetése az okszerű szőllő művelést előmozditani s a filloxera, peronospora és más csapásokkal szemben a szőllő telepeket, amennyire lehetséges megvédelmezni. — Az összeállitott alapszabály jóváhagyás czéljából az illetékes hatósághoz már be is terjesztetett.

— **Az Olcsó Könyvtár uj sorozata**. A Gyulai Pál szerkeztette kitünő vállalat uj, olcsó folyamából, ismét néhány értékes kötet látott világot. A 321—22. szám. Kochanovszkyné, a kitünő orosz elbeszélőnek egy poétikus, bájos elbeszélését foglalja magában, melye

---

ben uszó szemei előtt ujra megelevenedik a régi kép a báli jelenet.

— Tudhattam volna! Minek is hittem neki . . .

* * *

Pedig Géza jobban szerette Ellát s jobban szereti mint valaha. Ő is kriptának látja a maga szobáját, melynek pamlagain bundák, vánkosok s pokróczok között ül kimerülten, betegen. Előtte kis asztalán orvosságok és köpő-csésze . . . Beteg szegény fiu, nagyon beteg, gyógyithatatlan. Nem csak a szive, de a melle . . . tüdeje is beteg s csak azért fáj a szive is olyan nagyon.

Hadgyakorlaton hütötte meg magát. A menekülő ellenséget kellett üldözni s futó lépésben mentek kilométereken át. Mikor megálltak, egy öreg asszonyt látott maga előtt, ki a katonáknak czitromos vizet és hüsitőket árult. A főhadnagy megrémült a boszorkány szuró pillantásától, önkéntelenül összerezzent, de azután mégis odalépett hozzá s megivott egy pohár hüsitőt.

Ez tette mellbeteggé. Sokáig feküdt élettel és halállal küzdve. De megmaradt az életnek, csakhogy beteg tüdővel, korhadó mellel.

Igy nősüljön-e, igy vegye el ezt a szép leányt? Nem! inkább lesz jellemtelen, gyalázatos ember Ella szemében.

Ezért irta meg azt a levelet. Igy szegte meg esküjét . . .

---

t

Szeretett czimmel Timkó Iván jól forditotta magyarra. A 323—25. szám Poole János klasszikus vigjátékát, a Pry Pál-t közli melynek mesteri forditása még a boldogult Csiky Gergely munkája: e kotnyeles angol története olvasva is pompásan mulattat. A 326. szám Andersen örökszép regéinek egy nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt élvezhető kötete: Képeskönyv képek nélkül. A további öt szám a magyar drámairodalom két sokat emlitett irodalomtörténeti nevezetességü terméke; a 327—29. szám ugyanis Gombos Imre romantikus szomorujátékát, az eskövést nyujtja, mig a 329—31. szám Szentjóbi Szabó László eredeti és sok tekintetben ma is értékes Mátyás királyát. Pulszky Ferencz becses történelmi essayje a Martinovics és társai (332. szám) szépen és alaposan megirt voltával kitünően szolgálna az irodalmi oktatásnál segédkönyvül minden rendü ifjuságunknak. A 337—338. számok Forster-Arnold Florencz tollából egyetlen teljes életrajzát közlik Deák Ferencznek az angol történetirás mélyrehajtó, széles látókörü szellemével hatolva be a nagy államférfiu alkotásaiba. Végül a 338—40. szám Bessenyei Györgynek pompás és bizony ma is akármelyik szinpadunkon elkelhető vigjátékát, a Philosophust közlik, melyhez Gyulai irt tájékoztató és a szerző irodalomtörténeti érdemeit méltató bevezetőt. Ha még megemlitjük, hogy az uj sorozat egy-egy száma 10 kr., szivesen ajánljuk a pártolásra érdemes vállalatot.

— **Röntgen-féle sugarakkal**, lehet csak a Scharf-féle gyémántutánzatokat a valódi gyémántoktól megkülömböztetni. A milléniumi ünepélyeken sok ősrégi családi ékszer Scharf-féle utánozatban képviselve, mert a legmüvészibb aranyfoglalásu ékszer is tökéletesen pótolható Scharf-féle utánzatban. Scharf világhirü gyémánt utánzatainak gyakran Budapesten Andrássy-uton 37. sz. alatt van. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Idők jele**. Egyik legmegbizhatóbb forrásunkból kapjuk ma, az utóbbi években szépen fejlődött gazdasági gépiparunk sajnálatos hanyatlását tanusitó azon értesitést, hogy hazánkban legrégibb és legtekintélyesebb vállalatainak egyike: a Schlick-féle vasöntöde és gépgyár r. t. Budapesten, a gazdasági gépek és eszközök gyártását ezentul jóval szükebb keretre szoritja, a mennyiben ezen gépek és eszközök nagyobb részének további készitésével felhagy és a raktáraiban felhalmozott nagy mennyiségü ilynemü gépek és eszközöknek, minden elfogadható árban való elárusitását, ügy egyenként, mint csoportokban határozta el. Mint a helyzet ösmerői bátran registrálhatjuk, hogy ezen derék vállalatnak eme részletes viszavonulása a gazdasági gépszakmától, tisztán csak e téren dugó, áldatlan versenyben nyeri magyarázatát, mely szükségessé tette volna azt, hogy országszerte kitünőnek elismert gyártmányainak minőségét, a mélyen leszoritott árakkal hozza összhangzatba. A társulat, melynek készitményei a legutóbbi millenaris kiállitáson is méltó feltünést keltettek és a legnagyobb kitüntetést a diszoklevelet nyerték el, semhogy az üzletvezetés régi, dicséretes traditiójától eltérjen, miután meggyőződött arról, hogy jó árut, a mi piaczi árak mellett, csak veszteséggel hozhatna forgalomba, inkább lemondott a további versenyről, élénk sajnálatára a hazai gazdaközönségnek, mely bizonyára fájdalmasan fogja nélkülözni ezen jeles megbizhato czég, szolid gyártmányait és nagy kárára gazdasági pépiparunknak melyben egyelőre pótolhatatlan hézagot hagy maga után. Hallomás szerint, a társulat ezentul fokozott tevékenységgel fog a már eddig is virágzó többi osztályainak, mint: hid-, gép- és waggon építészet, vas, horgany- és érczöntöde, épületlakatosság, vasszerkezetek stb. minél nagyobb mérvben való fejlesztésére törekedni.

— **Budápesti gabonatőzsde**. (Reich Jenő és társa heti jelentése:) Az időjárás e héten is nagyon kedvezőtleé volt. A vetések állása felől az ország minden részéből szaporodtak a panaszok. A kütföldi piacok üzletmenete csöndes, az árak alig változtak. Nálunk kissé szilárd az üzlet, a forgalom azonban gyenge.

Árjegyzések.

Buza,	8·20—8·50
Árpa,	4·50—4·70
Tengeri,	3·50—3·60
Rozs,	6·30—6·45
Zab,	5·70—6·20

Népmozgalmi adatok.

Születések: A lefolyt hét folyamán született 25 gyermek Az év elejétől ez ideig 403.

Eljegyzés e hét folyamán nem történt.

Házasságok. Egybekelt e hét folyamán Kasik János, Zahorecz Judittal, Ökrös Sándor Varga Viktorral, Arnóczky Andras Szucha Judittal, Heckl Péter Brachna Emiliával, Szrnka Pal Hranyecz Zsuzsannával.

Halálozások. A lefolyt hét alatt elhalt 18 ember; az év elejétől mai napig összesen 253.

CSARNOK.

A „Gizella-dalok"-ból.

Tánczközben.

Bohó valék és döre képzelettel
Hivém: kegyed szeretni fog,
Hogy lesz idő, midőn szerelmes szive
Az én keblem felett dobog.

Csak hittem azt, hogy fog szeretni engem . . .
Most már tudom, hogy álmodám!
Semmi vagyok, ki minden jóba' bízik,
De tenni nem mer s áll tunyán.

S mig nézem Önt szép álmokkal szivemben,
*A tánczot járja — **mással** Ön:*
A szivem kezd sajogni és szemembe
Felszökik hirtelen a könny!

Sejtelem.

Én nem tudom, mi bánt, de érzem,
Hogy fáj a szivem, fáj nagyon . . .
Miként derüs tájakra felhő,
Ugy száll lelkemre fájdalom.

Verőfényes tavaszi nap van,
Virág nyílik, madár dalol,
A lelkemben hideg, borongó,
Szivet-dermesztő ősz honol.

A lelkem telve sejtelemmel:
Jövőm egére felleg ül,
S bár szivem megszakad a vágytól,
Az többé már ki nem derül!

Valahányszor . . .

Valahányszor a szememet rád vetem,
Szerelemtől dagad szivem, kebelem;
Nem tudom, mi tetszik nékem terajtad,
Csak azt tudom: szeretlek,
Soha el nem feledlek,
Csak azt tudom, meg is halnék miattad!)*

R. F.

*) A „Megkérdeztem egy kis lánytól a héten" dallamára.

Bölcseség.

Olvastam a bölcsek könyvét,
Ismerem a könyvek bölcsét;
Bolond bölcsek, bölcs bolondok,
Nálatok én többet mondok!

Mit sem ér a bölcseségtek,
Ahhoz biz én jobban értek;
Legbölcsebb az, a ki szeret, —
Minden tudás szivből ered!

Bolond bölcsek, bölcs bolondok,
Értsétek meg, amit mondok!
Bölcseség csak szivben támad,
Kövessétek a példámat!

C. M.

Szerkesztői üzenetek.

R. F. urnak helyben. — Beküldött verseit mai számunkban közöljük, ha bár azok teljesen nem ütik is meg azon mértéket, mely a közlésre méltóvátenné. Hogy közöltük: vegye azt Ön buzditásúl a jövőre.

GEDŐ SIMON urnak Budapest. Kaptunk öntől egy levelet, melyben arról panaszkodik, hogy az általunk legutóbbi számunkban „Novellistájai" telve vannak sajto hibákkal. Az értelmét megzavaró sajtóhiba nincs benne. Amit Ön sajtóhibának vesz; a megváltoztatást, azt magunk tettük, mert az Ön által beküldött irat telve van sajtó hibákkal, ki hagyásokkal s mi csak azt hoztuk helyre. – Ime egy mutatványul: „melyekről egy vidám lélek derüje nevelte müvészi értékéül és" stb.

K. J. urnak helyben. A napokban Öntől a következő levelet kaptuk:

Tekintetes szerkesztő úr!

Itt küldöm nehány sikerült s igazi költői magaslaton álló verseimet. Most egyszerre csak ennyit küldök a tekintetes kiadó-szerkesztőségnek Abban a reményben vagyok, hogy nagyon megtetszik nekik örülni, mert ezek a verseim legkitünőbbjei és legszebbjei közé tartoznak. Legyen szives tehát közölni becses lapjában, én megigérem, hogy minden héten küldhetek be egy pár verset, vagy ameny nyit tetszik, mert egész füzetek lennének belőle, halomszámra vannak, annyira meglettem illetve a költői szellemtől, hogy minden órában képes vagyok néhányat megkölteni.

Dal a májusról.

Szép és derüs hónap vagy óh május.
Az én szivemben megrezzen a hús.
Repes mint egy fogoly madárka,
Mert nem juthatok be a várba,
Kedves rózsám szivébe,
Azért repes keservébe.

De eljött a május, a várva várt,
S nem derült hozott, de inkább sárt,
Mert az eső mindig egyre csak szakadt,
S nem mehettem rózsámhoz ezalatt,
S az én szivem helyébe,
Azért repes keservébe.

Más vers . . .

Most kezd viritni a rózsa bimbó,
Piros rózsa, zöld ágon ingó,
De ha piros is a rózsa virága,
De a szivem felsóhajt kinjába,
Mert oly kin a szivem verése,
Mint a lánynak a bolha csipése,
Szivemet a tőr szinte szurkálja,
Mint a leány arczát az ember szakála,
Ha gyakran nem borotválja,
S ha rózsája arczához nyomja.
A tőr tehát járja szivemet, mint mély bánat,
Mert már régen nem láthattam a kedves babámat.

K. J.

Köszönjük, igen köszönjük szivességét. De hát azt, hogy midőn beküldött s mint bolondgombákat ime itt közölt szörny szüleményeit az Ön rémes agyának, elolvastuk nem tudtuk aban a pillanatban megitélni, hogy valjon örültünk-e verseinek vagy a guta környékezett a dühtől, mely környékezett bennünket. Mert az ön bicskanyitogató kinrimjei a követ meglágyithatja s az embert örjöngővé is teheti. Az az érzés fogja el az embert, midőn olvassa, mint a milyen érzést kelt a macskák éjjeli szerelmi találkájuk alkalmával elhangzó concert. Azt ajánljuk tehát, hogy maradjon csak ön meg továbbra is borotvájánál.

Felelős szerkesztő DOLESCH JÓZSEF.
Kiadó laptulajdonos SÁMUEL ADOLF.

HIRDETÉSEK

Kedvező feltételek mellett gyógyszerész gyakornoknak felvétetik egy a VI. vagy VIII-ik osztályt végzett gymnasiumi tanuló BIELEK ZOLTÁN gyógyszertárában B.-Szt.-Andrásson. 3—2

Iparosok és gazdák figyelmébe
ajánljuk
locomobilfűtéshez
kitünően alkalmas
salgótarjáni és petrozsényi
darabos, koczka- és dió-szenünket,
valamint
aknaszenünket
kazánfűtéshez.
Gyors és pontos szállitás.
A salgótarjáni kőszénybánya részvénytársulat igazgatósága
Budapesten, V., József-tér 14.